

Onderwerp Onderzoek governance WIJ Groningen
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 26374-2024

Datum 14-02-2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van het onderzoek naar de governance van de samenwerking tussen WIJ Groningen (hierna WIJ) en de gemeente Groningen (hierna gemeente). Aanleiding voor het uitvoeren van het onderzoek is de toevoeging van de taak Basis Jeugdhulp aan de reguliere opdracht van WIJ. Deze toevoeging leidt tot een aanzienlijke uitbreiding van de opdracht aan WIJ en daarmee ook een uitbreiding van de WIJ-organisatie. Om te kunnen bepalen of de huidige governance structuur passend is bij de groei hebben we adviesbureau Berenschot gevraagd hier onderzoek naar te doen. Met de uitvoering van dit onderzoek is ook invulling gegeven aan de motie “Voor een menselijke maat” die uw raad op 28 september 2022 heeft aangenomen.

Opzet van het onderzoek

We hebben Berenschot gevraagd om de huidige governance structuur in kaart te brengen en te onderzoeken of deze met de uitbreiding van het takenpakket toekomstbestendig is. We hebben Berenschot ook gevraagd om advies uit te brengen wanneer zou blijken dat er een wijziging van de governance of een andere beheersvorm nodig is. Aan de hand van interviews met sleutelfiguren en een aantal werksessies tussen WIJ en de gemeente heeft Berenschot haar onderzoek uitgevoerd en de bevindingen verwerkt in bijgevoegd onderzoeksrapport (zie bijlage).

Conclusie

De conclusie van Berenschot is dat de governance tussen WIJ en de gemeente voldoet aan de formele en functionele eisen. Daarmee is de gekozen inrichting adequaat en stelt het de gemeente in staat om grip te houden op de opdracht. WIJ en de gemeente hebben een samenwerking ontwikkeld, waarbij er oog is voor transparantie en de wederzijdse afhankelijkheid. De hoge frequentie en lage drempel om met elkaar te

Volgvel 1

overleggen, het gezamenlijk monitoren en duiden van de informatie, voorkomen over en weer verrassingen. Deze manier van samenwerken past bij de wederkerigheid in de relatie en versterkt de inhoudelijke en strategische samenwerking tussen WIJ en de gemeente. Overall concludeert Berenschot dat ook met toevoeging van de taak Basis Jeugdhulp de huidige governance structuur toekomstbestendig is.

Aanbevelingen

Het onderzoeksrapport geeft een positief beeld van de onderlinge samenwerking tussen WIJ en de gemeente. Beide organisaties zijn tevreden over zowel de uitvoering van de opdracht als de manier waarop er met elkaar wordt samengewerkt. Vooral de werkwijze die de gemeente en WIJ de afgelopen jaren hebben ontwikkeld rondom het gezamenlijk monitoren van de opdracht wordt door Berenschot positief geduid. Het stelt beide partijen in staat om met en van elkaar te leren wat de uitvoering en daarmee de dienstverlening aan inwoners ten goede komt. Al met al geeft het onderzoek geen aanleiding tot wijzigingen van de huidige governance en het vraagt ook niet om een andere beheersvorm. Wel heeft Berenschot een aantal aanbevelingen. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Aanbeveling 1: Rolvastheid

De keuze van de gemeente om WIJ als privaatrechtelijke stichting op te richten is destijds gemaakt om een slagvaardige private organisatie in het leven te roepen, met daarbij de wens om de gemeente in de regierol te plaatsen. Berenschot stelt in haar rapport dat met de keuze om opdrachten bij WIJ onder te brengen via quasi-inbesteden¹ er een ambivalente situatie ontstaat. De gemeente plaatst taken op afstand. Maar deze taken hebben een zodanige betekenis en risico voor de gemeente op zowel inhoud als financiën, dat de gemeente dicht bij de uitvoering (het hoe) betrokken wil blijven.

Berenschot geeft aan dat dit op zichzelf geen probleem hoeft te zijn als de gemeente maar voldoende ruimte laat voor WIJ om keuzes te maken in de eigen bedrijfsvoering (het hoe). Daarnaast kan het toezicht van de gemeente, afgezien van situaties zoals beschreven in de statuten, niet de interne governance binnen WIJ doorkruisen. Berenschot beveelt aan dat WIJ en de gemeente hierover het gesprek voeren, waarbij er ruimte moet zijn om elkaar te wijzen op de grenzen. De gesprekken hieromtrent zijn inmiddels gevoerd waarbij er goede afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop we gezamenlijk deze grenzen bewaken.

Aanbeveling 2: Reikwijdte opdracht bepalen

WIJ heeft een brede en innovatieve opdracht waarbij er laagdrempelig en over (beleids)schotten heen gewerkt kan worden. Dit wordt door beide organisaties als zeer positief ervaren. Echter, deze brede opdracht heeft ook een keerzijde. In de gesprekken die Berenschot heeft gevoerd met beide organisaties komt naar voren dat de reikwijdte van de opdracht in de praktijk soms onduidelijk is. WIJ lijkt van alle markten thuis en wordt vaak gezien als de logische partner voor de uitvoering van taken in het sociaal domein. Dit uit zich in het groeiende aantal aanvullende opdrachten die jaarlijks bij WIJ worden belegd. Het gaat hier onder andere om opdrachten die voortkomen uit de diverse specifieke uitkeringen² vanuit het Rijk zoals het Nationaal Programma Groningen (NPG). Het implementeren van al deze aanvullende opdrachten binnen de

¹ Quasi-inbesteden: zie toelichting pagina 7 van het onderzoeksrapport.

² www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/SPUK

Volgvel 2

WIJ-organisatie vraagt om veel aandacht, energie en extra capaciteit. Met het risico dat WIJ op den duur tegen haar grenzen aan loopt. Om dit te voorkomen beveelt Berenschot aan een meer expliciete afweging te maken of een opdracht echt past bij WIJ en wat de impact van de opdracht zal zijn op de bedrijfsvoering van WIJ. Daarvoor is het ontwikkelen van een afwegingskader een passende maatregel. WIJ en de gemeente zijn inmiddels gestart met de ontwikkeling van een dergelijk afwegingskader voor toekomstige opdrachten.

Aanbeveling 3: Proces nieuwe opdrachten

Naast het ontwikkelen van een gezamenlijk afwegingskader verdient het volgens Berenschot ook de aanbeveling om het proces rondom de verlening van nieuwe opdrachten te herijken. Zij stellen voor dat deze een vaste route doorlopen langs accountmanagement, waarbinnen ook het afwegingskader wordt benut. Dat vergroot de samenhang en bestuurbaarheid van het grote aantal opdrachten dat WIJ uitvoert voor de gemeente. Deze aanbeveling is inmiddels overgenomen, het hernieuwde proces wordt in Q1 van 2024 geïmplementeerd.

Tot slot

Komende periode zullen we verder aan de slag gaan met het implementeren van de aanbevelingen uit het rapport. Daarnaast zullen we de samenwerking met WIJ blijven doorontwikkelen en waar nodig verbeteren. Voor de volledige inhoud van het rapport verwijzen wij u naar de bijlage bij deze brief.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.